

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 300 vrst & Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strassmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strassmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Ustavna kriza v Zedinjenih državah:

Roosevelt ima diktatorske skomine?

Najnovije Rooseveltove reforme, nanašajoče se na vrhovno sodišče, so izzvale hud odpor v desničarskih in finančnih krogih — Tisk označuje te predloge za revolucionarne — Pričakujejo hudo borbo v reprezentančni zbornici

Prezident Roosevelt

New York, 8. febr. r. V ameriških političnih krogih se je iznenada pojavil hud spor. Ozadje tega spora tvorijo predlogi prezidenta Roosevelta, ki se nanašajo na novo ureditev sodstva v Ameriki. Po sodbi desničarskih politič-

nih krogov pomenijo ti predlogi spremembo ustave in prezidentu Rooseveltu celo očitajo, da stremi po diktaturi in da hoče izpremeniti temeljne osnove republikanskega sistema. Čeravno ni dvoma, da bodo predlogi, ki jih je stavil Roosevelt v reprezentančni zbornici sprejeti ker ima Roosevelt za seboj veliko večino, vendar pričakujejo, da se bo razvila zelo ostra borba. Vse kaže, da se bo senator Borah voditelj republikanske skupine senatorjev združil z konservativnimi demokrati pod vodstvom senatorja Glasa in da bo na ta način v amerškem zgornjem domu nastala huda opozicija, ki sicer ne bo mogla preprečiti končne zmage Roosevelta, ki pa bo vendar ustvarila potrebo, da se vsi pristaji Roosevelta tesno združijo v njegovo obrambo. Široke množice so za enkrat še dokaj razno- dušne in nevtralne ter dalekosečnost reform, ki jih namerava izvesti Roosevelt še ni znana. Toda Roosevelt se za- veda, da more vselej računati na pod-

poro širokih množic tovarniškega delavstva in srednjega stanu, ki vselej podpirajo vse ukrepe nanašajoče se na takozvani New Deal. Pač je že sedaj na stopila reakcija na borzi kjer je zavla- dalo pesimistično razpoloženje. Značil- no pa je odklonilno stališče, ki ga je zavzel napram tem predlogom ameri- ški velekapital. Splošno sodijo, da bo Roosevelt pri vrhovnem sodišču name- stil toliko demokratov, svojih prista- šev, da bo mogel v vsakem primeru iz- zvati ugodne rešitve v prilog svojih re- form. V finančnih krogih smatrajo vse »New Deal« politike za revolucio- narje. Boje se, da bo po reformah, ki jih predlaga Roosevelt ostalo vrhovno sodišče brez vsakega vpliva. Taka re- forma se je Rooseveltu tu že posrečila v kongresu in izgleda, da je sedaj na vrsti tudi vrhovno zvezno sodišče, ki v zadnji instanci rešuje pritožbe zoper Rooseveltove ukrepe. Večina listov ne glede na to ali so usmerjeni republi- kanski ali pa demokratično, odklanja

Rooseveltove reforme, zlasti v kolikor se nanašajo na vrhovno sodišče. Listi izražajo mnenje, da hoče Roosevelt vso eksekutivno združiti v svoji roki in si ta- ko prilastiti diktatorske pravice. »New York Times«, glasilo demokratov piše, da je v tej ostri politični praksi prezi- denta velika nevarnost, dočim izraža republikanska »Herald Tribune« mne- nje, da bo Roosevelt s svojimi reforma- mi uničil dosedanje eksistenco Zedi- njenih držav.

»Daily News« pa sodi, da je ameri- ški narod pri zadnjih volitvah s tako ogromno večino izrazil zaupnico Roo- seveltu, da je naravnost njegova nalo- ga zlomiti obstrukcijo vrhovnega sodi- šča. Neodvisna »Boston Post« piše, da preživlja Amerika svojo največjo ustav- no krizo od poslednje državljanske voj- ne. Slično mnenje zastopa tudi čikaški »Daily News«, ki pristojušno priznava, da predstavljajo vse Rooseveltove re- forme revolucijo.

Iz domače politike

Brez komentarja

Saboty-Skerbecovo glasilo v Kranju je pod zaglavjem »Senčur« objavilo to-le ljub- ko cvetko iz svojega duhtečega vrta: »Zad- nje dni se širijo po Senčurju in okolici go- vorice, da imamo v Senčurju komuniste. Mi pa pravimo, da to niso komunisti ali marksisti, ker bi ne čakali doma, kdaj bo- mo delili tujo lastnino, ampak bi pobrali sila in kopita in jo odpelali tja, kjer se to dela, kajti pri nas tega ne bodo učakali. Da ti ljudje sovražijo duhovnike in da ne hodijo v cerkev, vemo, vemo pa tudi za njih nezdrav, kjer se zbirajo in sanjajo o zlatih časih. Naj le sanjajo, samo pridni naj bo- do, da jih ne bodo pobesili na Evarhijski križ, na katerem čaka smrt na duhovnike in nosilce in doječe žene.«

Francoski katoliki

prestopajo v pravoslavlje

Beograjska »Politika« javlja iz Pariza: »Kakor poročajo tukajšnji listi, se je 10 katoliških cerkvenih občin deloma iz Fran- cije, deloma iz drugih krajev zapadne Ev- rope skupno s svojimi duhovniki obrnilo na patrijarha v Moskvi s prošnjo za spre- jem v rusko pravoslavno cerkev. Patrijarh je prošnji ugodil in dal nalog litavskemu mitropolitu Eleteriju, da izvrši obred spre- jema v pravoslavno cerkev, kakor tudi, da sprejme duhovnike teh cerkvenih občin v njihovo dosedanje položaju v vrste prav-oslavne duhovščine. Te cerkvene občine se bodo imenovala občine zapadno-prav-oslavne cerkve. Služba boja se bo opravl- jala v materinem (to je v francoskem) jeziku, vendar pa po obredih pravoslavne cerkve. — Ta dogodek daje mnogo mi- sliti.

Pogodba z Bolgarijo in naše časopise

Sofijski »Miro« je objavil 28. januarja prav- umesten in vsega uvaževanja vreden članek v katerem opozarja na veljavno »logo, ki pripada časopisu v odnosih med posa- meznimi državami vobče in med Jugosla- vijo in Bolgarijo se posebej. »Miro« izjavlja: »Z radošjo in zadoščanjem pozdravljamo sporazum, ki je bil pred dnevi zaključen med jugoslovenskimi in bolgarskimi novi- nari. Časopise je velika sila. Ono lahko združuje, lahko pa tudi razdružuje, ako širi sovražstvo in se seme prepira in sum- ničenj. Sta dva slovanska naroda. Čehi in Poljaki, ki imata dovolj razlogov, da bi bila složna in drug proti drugemu prijatel- sko razpoložena. Na žalost pa je stvar dru- gačna. Eden izmed vzrokov je neustreznost časopisa, ki zastopljajo odnose med obe- ma narodoma in državama in sicer na tak način, da so celo merodajni krogi brez mo- čei, da bi stvar popravili. Bolgarsko-jugoslo- venski sporazum med časopisi in novinarji je neobhodno potreben. Pa tudi tukaj, ko- kor v mnogih drugih primerih, ni toliko va- žen sporazum, kakor dobra volja. V Bolga- riji in v Jugoslaviji mora časopisje strogo paziti, da ne načenej vprašanj, ki že po svo- ji prirodi lahko zastopljajo razmere. Pri današnjem položaju se bo vsaka žalitev, vsako sumničenje občutilo kot nož v srce. Neprevdano in strahovito časopisje, ki bi ga vodili avtoritativni ali brezvestni ljudje, lahko prav gotovo poruši tudi najvišje- nejšo stvar in delo. Tako je bilo v prošlo- sti, tako se lahko zgodi tudi v bodočnosti. To je tem prej možno, ker ima tudi bol- garsko-jugoslovensko zблиžanje svoje so- vraznike, ki lahko na umeten način izkori- stijo naivnost ali zlo voljo naših ali jugo- slovenskih novinarjev. Evo, na kaj morajo biti pripravljeni merodajni krogi bolga- rskega in jugoslovenskega časopisja in za kaj morajo odločno nastopiti proti izziva- nju in naj prihajajo od koderkoli in naj so naperjena proti komurkoli. Zeleni bi, da bi bilo časopise v obeh državah ne- ustrašen branitelj dejanja, ki mora biti po- črki in svojem bistvu nerazrušno in več- no.« — »Mirova« izjava je priporočila

Čete generala Franca v Malagi

Po koncentričnem napadu z vseh strani so se morale vladne čete umakniti premoči

Salamanca, 8. febr. AA. Havas: Na- cionalistično letalstvo je bombardiralo utrjene položaje pri Malagi. Istočasno so se pod zaščito nacionalističnih ladij izkr- cale nacionalistične čete južno od Malage, da bi tako pomagale koloni, ki operira na tem delu fronte. Padec Malage je samo še vprašanje nekaj ur.

Avila, 8. febr. AA. Havas: Tik pred no- čjo so nacionalistične čete prodrele tik pred Malago in so samo še 2 km od Malage. Ker je tudi mesteca Veles v rokah naciona- listov imajo vladne čete med Velesom, Ma- lago in morskobalo 5 km ozek prostor, da se umaknejo.

Gibraltar, 8. febr. AA. Havas: Reuter poroča iz poluradnega vira, da so uporni- ki snoči vkorakali v Malago. Po ulicah se vrše hude borbe. Na obeh straneh so izgu- be ogromne.

Madrid, 8. febr. AA. Havas: Odbor za obrambo Madrida je objavil: Na osrednji fronti je bilo samo lahno streljanje med pehotama. Vladne čete so izvršile nekaj izvidniških napadov in utrdile svoje polo-

žaje. Tri uporniška letala so preletela na našo stran na fronti pri Guadalañari. Na madridski fronti ni bilo posebnih dogod- kov.

Sevilja, 8. febr. AA. Havas: General Queipo de Llano je objavil po radiu, da so vesti o uspehih madridskih čet čisto iz- mišljene. Porokuna, Lopera in Montoro so še v nacionalističnih rokah. Gleda pokra- jine Malage pa je general izjavil: Lahko recemo, da bo vsa pokrajina Malage kma- lu v naših rokah. Kolona, ki je bila večerj- še 12 km od mesteca Velesa, je danes to mestece brez odpora zavzela. Predhodnice napredujejo in Malaga bo padla vsak tre- notek. Kolona, ki prodira pri Lesniškem prelazu, večerj ni mogla napredovati. Ko je padla noč, smo bili pred zelo utrjenimi položaji. Zjutraj smo izvršili hud napad in kolona je prodrla tudi tukaj in zvečer smo bili samo še tri kilometre od Malage. Ko- lona, ki je večerj krenila iz Antequere, je zavzela več vasi in je zvečer bila že pred prvimi hišami Malage. Danes zjutraj se bodo vse kolone združile v sami Malagi. Ujeli smo nekaj sto miličnikov.

Protišpanske demonstracije v Nemčiji

Informacije angleškega lista o hudih izgrelih v Berlinu, Münchenu in Düsseldorfu

London, 8. februarja. AA. Havas: »Daily Herald« piše, da je v Düsseldorfu prišlo do hudih demonstracij. Pri teh demonstracijah je prebivalstvo vilo: Vrnite nam naše si- nove iz Španije! Padali so tudi vzklili pro- ti selanjim oblastnikom. Manifestanti so se razšli šele po energični intervenciji polici- je. Policija je izvršila mnogo aretacij.

Dopisnik, ki je poslal to vest, pravi, da je prejel to vest iz resnih virov, ki ne pri- padajo niti levicarskim, židovskim ali anti- nacionalističnim krogom. Do teh demonstracij je prišlo že pred dvema ali tremi tedni. Širijo se vesti da so se slični dogodki raz-

vili tudi drugod po Nemčiji, posebno v Ber- linu in Münchenu. Dopisnik pravi, da se opazja da se nemško javno mnenje zmeraj bolj zoperstavlja pomoči v Španiji. Prvič po štirih letih se slišijo javne obsodbe po- litike, ki jo vodi vodja rajha. Dasi se ni- česar ne pove o vojaki, ki so šli v Špani- jo, vendar počasi prihajajo vesti o tem, da je ta ali oni v Španiji padel. Zato samo po- časi prodira prepričanje, na plinajo Neme- ci v Španiji ničesar iskati. Staršem sinov ki so bili ubiti v Španiji, javljajo, da je nji- hov sin padel na manevrih. Staršem pa ni dovoljeno, da bi nosili žolne črne trakove.

Kaznenci rešili mesto Kairo

Kritičen dan v amerškem poplavljenem ozemlju — Vsi kaznenci pomiloščeni

Newyork, 8. februarja. Po poročilih, ki jih iz poplavljenega ozemlja pošiljajo vladi, je mesto Kairo preželo večerj najbolj kruti- čen dan. Miesisipi je tako narasel, da je stala voda samo še 5 cm izpod roba zaščit- nih nasipov. Na več krajih so se začeli nasi- pi rušiti, vendar pa se je z nadlovesk m na porom in posebno požrivilnostjo 500 kaz- nencev, ki so jih pritegnili k delu na nasi- pih, posrečilo, da so odvrnili največjo ne- varnost. Popoldne je začela voda polagoma upadati, tako da upajo, da je glavna kri-

za minila. Nasipi pa so zelo raznočeni in drugč tako silnemu naveli vode ne bi več vzdržali, v znak priznanja za požrivilnost, ki je rešila celo mesto pred sicer nezbežno katastrofo, je prezident Roosevelt pomiloš- til vseh 500 kaznencev ter jih namestil kot čuvaje nasipov. Po najnovejših podatkih so našli dosedaj v Neuvilleu 221 mrtvih; brez sreče je samo v tem mestu ostalo 220 tisoč ljudi, škoda pa cenijo na 200 milijonov (dolarjev. V Kentuckiu cenijo škodo na 350 milijonov dolarjev.

Roparski umor na avstrijski meji

V vasi Rač na avstrijski strani je bila umorjena in oropana trgovka Terezija Lipe — Morilec are- tiran v Mariboru

Maribor, 8. febr. g. V vasi Rač v bližini državne meje na avstrijskem ozemlju so davi odkrili roparski umor. Ko so zjutraj ljudje po naši hoteli v trgovino Terezije Lipe, so na svojo začudenje našli trgovino zaprto. Ker se jim je to zdelo sumljivo, so obvestili orožnike ki so trgovino s silo od- pri. Že na prvi pogled se je videlo, da so bili v teku noči v trgovini napakljeni obis- kovalci. Vse je bilo razmetano. Za prodaj- jalno mizo pa so našli trgovko O Terezijo Lip umorjeno. Imela je razbito glavo. Po-

leg trupla je ležala okrvavljena sekira, s katero je morilec ubil svojo žrtev. Predal za denar je bil odprt in seveda prazen. Rop- arski morilec je odnesel ves denar in tudi razno blago. Sled za morilecem je vodila v Maribor, kjer je policija pod sumom storil- stva aretirala nekega nedavno odpusče- nega kaznenca, ki se je zadnje čase stalno mudil v bližini avstrijske meje. Dogodek je izzval med obmejnimi prebivalstvom ve- liko razburjenje.

Češkoslovaška — slovanski prvak

Jugoslavijo je letos v poslednjih dneh spremljala neverjetna smola, sicer bi si tudi letos priverila prvenstvo

Včeraj se je v Baški Bistrici končalo če- škoslavoška in slovanski smučarsko prven- stvo. Na sporedu so bili skoki skoči. Tekmo- vanja se je udeležilo 37 skakačev, skakali so pa na skakalnici generala Stefaneke. Doč m so v soboto skakali s polovičnim zaletom (pri kombinaciji), so se tekmovalci večerj- sigurnost v vrha. Jugosloveni so pokazali ve- lik napredek, vendar domačini niso bili do- rasli, zlasti ker jih je spremljala velika smola. Tako je Novšak, ki je imel vse tri skoke preko 60 m, v obeh poslednjih pa- del in izgubil vse nade na eno izmed prvih mest. Novšak je na podlagi zadnjih trenin- gov veljal za favorita v prostih skokih in je še v soboto po končanih skokih v kombi- naciji, dosegel s 60 m najdaljši in najlepši skok dneva. Najbrž je v nedeljo na njegovo sigurnost vplivalo dejstvo, da je skakal z izposojenim smučem, ker je svoje zlomil. Zelo lep stil je pokazal Pribošek, a tudi on je imel tuje smuči, ker je svoje pri trenin- gu zlomil. Neverjetna smola, ki je v zad- nji dneh spremljala jugoslovensko moštvo, je povzročila, da so na slovanskem prve- nstvu tudi tokrat zmagali Čehi z naskokom okrog 80 točk.

Rezultati so bili naslednji: 1. Stejnmler (C) 333.6 točk (59. 63. 63.5 m) 2. Lahr (HDW) 327.4 (60. 59. 63.5) 3. Vrana (C) 325.9 (60. 57.5. 60.) 5. Pribošek (J) 315.3 (57.5. 55.5. 58.5). 9. Jakopč (J) 295.6 (47. 53. 50). 18. Novšak (J) (60. 62.5 p. 63.5 p.) Edini avstrijski tekmovalce Gallaciner je zasledil osmo mesto. Zelo dobro je skakal tudi Čeh Budjarek, ki je dosegel 60. 61 in 63 m. a je pri drugem skoku padel.

Češkoslovaška si je končno priborila na- slov slovanskega smučarskega prvaka. Po še nepreverjenih poluizbranih rezultatih si je na tekmovalnih vseh treh letih priborila 4298 točk. Jugoslavija 3950.84. Poljaka pa 1318.375. Točne rezultate bomo še javili, ko dobimo službeno stanje.

V Pragi se je pozno snoti končalo evrop- sko prvenstvo gospodov v umetnem drs- nju, kjer sta kakor znano nastopila tudi drs- na lišija Tuma in dr. Schwab. Zasedla sta

zadnji mesti. Vrstni red je bil naslednji: 1. Kaspar (Avstrija), 2. Sharp (Anglija), 3. Tertak (Madžarska), 4. Tomlins (Anglija), 5. Alvard (Avstr.), 6. Linhart (Avstr.), 7. Nikkanen (Finska), 8. Faberholz (Nemčija), 9. Sadilek (ČSR), 10. Messot (Belgija), 11. Hemron (Francija), 12. Pražnovsky (ČSR), 13. dr. Schwab (Jugoslavija), 14. Tuma (Jugosl.). Oba jugoslovenska tekmovalca je ob- činstvo pri njunem nastopu sprejelo izredno priščno in sta bila deležna viharnega odo- branja.

Davi je z dunajskim brzozlakom odpoto- vala na vojsko smučarske tekme Male an- tante iz Maribora naša vojska reprezen- tancia. Tvorijo jo major Mamula, poročnik Petrovič, podporočnik Crnobori, 2 nare- dnika in 2 redova. Moštvo spremlja pomoč- nik inspektorja državne brame divizijski general Stojanović. Po končanih tekmah na Češkoslovaškem, bo ekipa odpotovala naravnost na svetovno prvenstvo v Cha- monix, kjer sodelujejo tudi vojaki v pa- truljnih tekmah.

Naša reprezentanca za slovansko prve- nstvo se bo jutri vrnila v Ljubljano in bo- do nato po dvodnevnem počitku pod vo- dstvom načelnika tehničnega oddelka JZSS dr. Šviga odpotovali na FIS tekme v Cha- monix. Odpotovalo bo 8 tekmovalcev, za katere je minister za telesno vzgojo na- roda dr. Rogić že nakazal kot državno po- poro 30.000 Din.

Novi angleški poslanik v Berlinu

London, 8. febr. AA. DNE: Sir Nevill Henderson, novi angleški veleposlanik v Berlinu, je star 55 let in je v diplomatski službi že 32 let. Predno je bil imenovan za veleposlanika v Buenos Airesu, je bil an- gleški poslanik v Beogradu in to od leta 1925 do 1935. Poprej je bil v veleposla- nstvih v Parizu, Petrogradu, Tokiu, Rimu, Carigradu in Kairu.

Popolno iztrebljenje Židov v Nemčiji

Berlin, 8. februarja. AA. Havas: V popo- lno sporazumu z generalom Goeringom so bo pri zvažanju štiriletkke izvršila popolna izločitev židovstva iz nemškega gospodar- stva. Dr. Ley je objavil »Lokalanzeiger«, da bo s to štiriletko Nemčija pokazala, ka- ko se je treba osvoboditi židovskega vpli- va. Mednarodno židovstvo je že opozilo ne- varnost, te štiriletko in je začelo borbo proti njej. Nemčija pa bo s tem pokazala tudi drugim narodom, kako se je treba re- šiti židovskega vpliva.

Sorzna poročila.

Osrlb, 8. februarja. Beograd 16.—, Pa- rig 20.3775, London 21.42, New York 437.875, Bruselj 73.875, Milan 23.—, Am- sterдам 239.725, Berlin 138.30, Duna 78.60—81.60, Praga 15.22, Varšava 82.60, Bukarešta 1.25.

Pride VESELA IN ZABAVNA FILMSKA OPERETA v kino **Silvija in njen šofer**

polna dražesti in toplega razpoloženja s pravimi dunajskimi humorji. — Viki Albach-Ketty, Olga Čehova, Leo Slezak, Gusti Huber. — Najodličnejši zabavni film, v katerem prikaže Leo Slezak svoje najnovejšje humoristične in komične dopolnitve!

Kako prestajajo nezaposleni zimo

Mnogi ne samo beračijo, temveč tudi prezebajo in gladujejo iz navade

Ljubljana, 8. februarja. Meščani radi tožijo nad mlo zimo. Čeprav se nekaterim zdi zadnje čase še nekoliko preveč mrzlob dopoldnevih. Nezaposleni se pa silno boje vsake zime. Zima sicer lahko pomeni za marsikoga odrešenje, če je dovolj snega. Vsa leta krize so se nezaposleni jeseni tolažili, da bo kmalu zapadel visok sneg, ki bi prisilil mestno občino, da bo posegla v blagajno, ki je baje sicer vedno prazna. Toda snega nismo že dolgo videli v Ljubljani, namreč snega, ki bi zaslužil svoje ime. Ko je sicer zadnja leta nekajkrat zapadel v Ljubljani, mu mestna občina ni priznala identitete. Nebo ga je dalo in nebo ga je vzelo, nezaposleni so pa žalostni ugovarjali, da jim plava zadnji up po vodi in brozi. Lanski januar je bil brez snega. Nekateri znaki so kazali jeseni, da bo v letošnji zimi nekoliko več te tako zaželjene bele mane, toda zdaj ni več mnogo upanja, da se bo to še kdaj v tej zimi delj časa veseli! »Postenega« snega, kar imamo preslabo izkušnje iz prejšnjih let. Pol januarja je že minilo. Vreme je že tako dolgo lepo, da so na deželi že začeli tožiti nad sušo, kar je nekaj posebnega pozimi. Marsikje jim namreč že primanjkuje vode in jo morajo dovažati od zelo daleč kakor ob največji suši.

Kljub temu, da nezaposlenim sneg ne nudi zasluzka, so veseli mile zime. Seveda je treba to veselje pravilno razumeti. Če vidiš kako so nezaposleni oblečeni in obuti, si lahko razlagate njihovo veselje. Nekateri imajo raztrgane obutev otmotano z vrčevino. Nezaposleni ne poznajo nogavic. Cunj za ovijanje nog pa tudi nimajo vedno pri rokah. Mnogi vedo, da je papir slab prevodnik toplote, zato jim prav dobro namodestuje nogavice. Toda kaj pomaga sam papir, če so čevlji preveč zračni! Čeprav se ne zanimajo za modo obutvi se vam bo zdelo zanimivo proučevati obutev nezaposlenih, če se boste lotili tega »sporta«. Opazili boste, da so nekateri nezaposleni obuti samo v galoše, ki jih imajo privezane z motvozom za hlačnice. Nekateri so tudi obuti v kaj nenavadne pare čevljev. Ljudski rek pravi, da bog para ljudi. Hrvat pa voh, a bi ga bilo treba izpopolniti: in nezaposleni čevlje. Nezaposleni se namreč oskrbujejo z obutvijo na razne načine, ki so pa vsi pošteti. Eden izmed teh, zdaj je precej pogostih načinov, je brskanje po velikih mestnih smetiščih. Med smeti najde srečen najditelj lahko od časa do časa tudi vsaj en čevlj. Seveda ne nov, toda ljudje so z malim zadovoljni, če že morajo brskati po smeteh. Nesreča je pa v tem, da se čevlji neradi drže v parih. Na tem smetišču najdeš en čevlj in, če ti je sreča še nadalje mila, na drugem še enega, ki je pa morda za nekaj števil večji ali manjši ali celo prav tako za isto nogo kakor njegov »part«. Toda to ni nobena nesreča, glavno je, da »škarpete« spraviš na nogo.

Drugi najbolj pogosti način nabavljanja obutev nezaposlenih je pa beračenje. Mešča

ni radi zalagajo nezaposlene z zavrnjenimi čevlji, toda mnogi se izgovarjajo, da so že vse razdelili. Včasih pride do teh izgovorov kratkoma zaradi tega, ker meščani pri reševanju svoje obutev ugotovi, da prav za prav nima nobenih čevljev, ki bi jih ne bilo škoda in ki bi mu ne »prisli prav« prejšnji ali slej. Mnogi so pa v resnici že razdelili vse stare čevlje in obleko pri raznih prilikah, ki jih je vedno dovolj. Pomisliti je treba, da zadnja leta zbirajo tudi dobrodelna društva posušeno obleko in obutev. Nekateri meščani pa »iz principa« ničesar ne darujejo, češ da so prosilci faloti. Čevlje baje takoj prodajo, čim se jim ponudi prilika. Ko pridejo prositi čevljev, se nalašč obujejo v nemogočo obutev, da bi zbujali usmiljenje. In v resnici nekateri nezaposleni priberajo obutev prodajajo. Toda ne morda zato, da bi imeli kakšno nagajenje od tega kupčevanja, temveč v največ primerih zaradi tega, ker so denarja še bolj potrebni kakor čevljev. Stramujejo se prositi denarja dočim se jim zdi bolj človeško dokazovati dobrotnikom, da potrebujejo čevlje. Zato »zamenjujejo« čevlje med tovariši za nekaj dinarčkov ali pa za pest cigaret.

Mnogi nezaposleni, ki jim je nezaposlenost postala že poklic, beračijo že iz poklicne navade. Toda, če že govorimo o navadah, je treba reči, da tudi gladujejo iz navade ob »slabih« dneih, ko so meščani slabo razpoloženi in ne dovoljujejo prosilcem »uradnih ur«. Zvonci ne funkcionirajo, v stanovanjih pa vlada sveta tišina. In tedaj poklicnim nezaposlenim vzkipi kri. Takšna neviljnost zahteva sankcije in nezaposleni so iznašli že več načinov, da se maščujejo. Eden izmed teh načinov, ki je zdaj najbolj v rabi, je da nezaposleni zamenjujejo stanovanjem čistilne preproge, tako zvane predpražnike. Zato prihaja čedalje bolj v modo, da pred stanovanji ni več čistilnikov in tudi napisi: »Osnajte si čevlje« so že redki. Ti in tam nezaposleni tudi odnašajo predpražnike pod suknjiči. Nekateri se pa maščujejo s tem, da mažejo kljuke z raznimi naravnimi »kemikalijami«, ki se radi prijemljejo prstov in ki tudi sumljivo diše.

Dopoldne je nezaposlenih malo na ulicah, ker je tedaj še premrzlo. Nekateri tiste dopoldne v senikih ali si pa iščejo zavetje v javnih čakalnicah, v razpravnih dvoranah na sodniji in na Borzi dela. Popoldne se obračajo za solncem in seveda predvsem za dinarčki. Po solncu računajo, kdaj se bo vrnila pomlad, ko se jim bodo zopet gostoljubno odprle vse ceste in ko se jim ne bo treba neprestano skrivati pred policajem pri romanju od hiše do hiše. In počasi bo minila tudi ta zima, ne glede na podpore, socialne akcije, opisovalnem socialnega delovanja po časopisju, kljub napredku in izpopolnitvi socialnega skrbstva in izgonom v domovinske občine. Solnce se mudi že dan za dnem delj časa pri nas in mrzle noči, ko ne smeš pomisliti na noči iz sena, so čedalje krajše.

Baletni večer M. Fromana

Šeherezada — Metuljčki — Polovski plesi so želi naj-lepši uspeh

Ljubljana, 8. februarja. Z baletnimi nastopi nismo razvajali, čeprav je naš vztrajno marljiv balet ne prestopa na odr v operah in operah. Kdaj je bil zadnji samostojen baletni večer, smo že pozabili. Menda smo gledali Nedbalov balet »Od bajke do bajke«, če se ne motim, na predlanski Miklavžev večer.

Tako je naše občinstvo zanimal baletni večer z dobrodošlim režiserjem in koreografom Maksom Fromanom iz Zagreba kot gostom v toliki meri, da je bilo gledališče polno in so postavili še nekaj stolov v priložnosti.

Ruski plesni umetnik je postavil dve repriži in eno noviteto: rusko »Šeherezado« in ruske »Polovske ples« in nemške »Metuljčke«, insecator ing. Franz je zanj ustvaril troje slikovitih romantičnih prizorišč, dirigent dr. D. Švara pa je s priznanim rutino vodil orkester in končno tudi mešani pevski zbor.

Umetniško najlepši del vse priredbe sta bila glasba in petje. Rimskega Korzakova originalna, genijalna, v svoji pestrosti točna in močna godba k »Šeherezadi«, Borodini čudoviti »Polovski ples« z zborom in končno Roh. Schumannova ljubka godba v spretni instrumentaciji Kreš. Baranoviča so nam nudili resnično prelep užitek. Za odlično izvajanje igre dirigentu polno priznanje.

Gosp. Froman je kot režiser, koreograf in plesalec potrdil svoj veliki ugled. Žel je za svoje nedvomno zelo težko, a z uspehom mnogom delo ter za svoja dva nastopa mnogo pohvale. Izročili so mu tudi tri pošteno zaslužene vence.

»Šeherezada« smo gledali prvič v koreografiji H. Poljakove z Nikitino v naslovni vlogi v sezoni 1920/21. Dolgo je že od takrat in velik je razloček med premiero in to poslednjo reprižo. Toda g. Froman je storil kar je bilo sploh mogoče storiti z danim osebnim materijalom, ter so ga Pavšič-Bravničarjeva kot Šeherezada ga. S. Japljive, A. Bravničarjeva in F. Korbosova kot odaliske, pa tudi znanostni pokazali toliko ognjevitga temperamenta, lepote in muzikalnosti v svojih kretnjah, da so se uveljavljali kakor že davno ne. Tu se je čutila Fromanova šola in elektrizirajoča volja. Prav dobri so bili tudi šaha Janko in Jankar ter glavni evnui F. Rus.

Šrčkana baletna stvarca je bila Schu-

mannova fantazija »Metuljčki« v okusni stilizaciji s P. Golovinom in Pavšič Bravničarjevo v glavnih dveh ulogah pierota in dedice. Kakor v prvem so tudi v drugem baletu sodelovali z večjo vneto kakor lahkostnostjo in okretnostjo nekatere članice ženskega zbora. Za njihovo kar izčrpajočo trudoljubnost jim gre vse priznanje.

Se nikoli nismo videli izvajati na našem odr »Polovskih plesov« s tolikim žarom in poletom kakor to pot. Tatar g. Fromana dedica ge. Pavšič Bravničarjevo in sužnja g. S. Japljive so želi zaslužene nenehane aplavze; veljali so ti aplavzi vsemu ansamblu, ki je dal vse svoje moči, da je operni odomek zaključil predstavo resnično z močnim efektom.

Odhajali smo s predstave z željo, da bi se ohranil pomnoženi baletni zbor in kmalu okrepil še z Mlakarjevo, Wlaskovo in M. Korbosom. Potem bomo imeli slovenski balet, ki bomo nanj ponosni!

F. G.

Požar na Skaručni

Ljubljana, 8. februarja. V vseh okrog Šumane gore in širši gojenjski okolici vobče, so požari zelo pogosti. Najraje se pokaže rdeči petelin na pošlopjih ponoči. Sinoči je spet gorelo na Skaručni. V salonu znane Vodevotne gostilne so priredili domoljubne fanteje in dekleta pustno zabavo z igro, ki je pa bila okrog 21. nenadoma prekinjena. Iz cerkve se je začel plat zvona in vse je hitelo na cesto. Ogenj so opazili proti cerkvi in ko so prišli bližje so ugotovili da gori pri Kovačevih. V plamenih je bil že pod, šupa in dvornica. Ljudje so takoj pričeli gasiti, vendar je bila pomoč uspešnega šele, ko so prišli gasilci iz Polja. Ti so pred ognjem zavarovali hišo in biev, mso pa mogli več rešiti pda in šupe. Žrtve ognja je postala tudi vsa kaja, dalje več vozov, ki so bili v šupi, dva, velika poljskega oredja in otepi.

Prvi je opazil požar posestnik Jernej Rohda, ki ima svojo hišo na sosednjem griču blizu cerkve. Takoj je skočil do hiše in zbudil pri Kovaču gospodarja ter gospodinj. Nato je hitel v cerkveni stolp ter pričel bati plat zvona. Vaščani so bili k sneti tako hitro opozorjen na požar in se ni mogel

ogenj razširiti tuda na sosednja poslopja, ki stoji tamkaj precej temo skupaj. Škoda, ki jo taji posestnik Kovač, znaša okrog 30.000 Dm. Kako je ogenj nastal, tudi v tem primeru ni pojasnjeno, skoraj gotovo pa je podtakala zlobna roka.

Zbor stavbnega delavstva

Ljubljana, 8. februarja. Včeraj dopoldne je bil v veliki dvorani Delavske šolnice občni zbor stavbnega delavstva, organiziranega v Zvezi stavbnih delavcev Jugoslavije, podružnica v Ljubljani. Udeležba je bila zelo lepa, saj je bila velika dvorana povsem zasedena.

Občni zbor je vodil predsednik Fr. Berdaj. Udeležila sta se ga kot delegata tajnik Delavske zbornice F. Uratnik in delegat zagrebške podružnice Crnogorac, Zanimivo je bilo zlasti tajniško poročilo, ki ga je podal tajnik Ganzetti. Stavbno delavstvo od 1923 do 1931 sploh ni imelo organizacije. Toda niti l. 1931 se organizacija še ni mogla razviti. Izredno slabe socialne razmere so pa delavstvo komčno prisilile, da se je temo oklenilo organizacije, ki se je posebno razvila zlasti lani,

ko je izvojevala več stavk. Samo v Ljubljani je stela 3166 članov. Posledni je sodeloval organiziranega mnogo manj delavstva, vendar je stela še nad 500 delovnih članov. Stavkovni tajnik Tratar je predvsem poročal o pogajanjih za novo kolektivno pogodbo, ki so se ustavili na mrtvi točki. Pogodba bi morala biti sklenjena že ob začetku leta, toda delodajalska organizacija se ni hotela več pogajati, ko je delavstvo izšlo na ulice. Delodajalci so mahovali sadošnje, sprejeti je pa bil predlog, da se sestavi posebna komisija, ki bo preiskala vzroke laniških stavčnih nesreč. Toda delavstvo je zadržanje graditeljev pisalo Delavski zbornici, da preiskava po komisiji ni potrebna, ker so nesreče praskale že pristojne oblasti. Vendar združenci zadržajo in da se ne bodo prej pogajali. Tajnik je v svojem poročilu naglasil, da se socialni položaj stavbnega delavstva po laniških stavkah ni nič izboljšal, ker so se cene življenjskih potrebščin prav za toliko drgnile, da je zdaj delavstvo v enakem položaju kakor leta 1935.

Vsa poročila so bila soglasno sprejeta. Pri volitvah je bil dosežen sporazum med kompromisnimi listama. Izvoljenih je bilo 7 članov v upravo, 3 v nadzorstvo in 7 ekspertov za posamezne stroke.

Brivski mojster skočil pod vlak

Včeraj si je v Rožni dolini končal življenje brivec Ivan Možina, doma iz Novega mesta

Ljubljana, 8. februarja. Na železniškem prelazu pri Tobanji ulici in Cesti v Rožni dolini se je sinoči vrge pod vlak 36letni brivski mojster Ivan Možina, ki je imel svojo brivnico v Marovni hiši v Rožni dolini, v kateri je tudi znana restavracija. Vlak, ki odhaja ob 18.20 z glavnega kolodvora proti Poslovju, je nesrečno strahovito razmesaril. Grozna smrt mladega, empatičnega moža je povzročila v vsej okolici, zlasti pa v Rožni dolini, na Glinah in Viču, kjer je bil pokojnik zelo priljubljen veliko razburjenje, obenem pa globoko sočustvanje z ubogo ženo in tremi otročki.

Ivan Možina, doma iz Novega mesta, se je že pred 10 leti naselil v Rožni dolini, kjer se je osamosvojil. Obrt mu je šla dobro, dokler ni posegla vmes konkurenca in se je začel boj za obstanek. V letih krize se je moral Možina zadovoljiti, zašlehek je jel pešati in je postal Možina od božiča sem še, dalje bolj potr. Često je ložil ženi in prijateljem, da tako ne more iti več naprej. Žena ga je bodrila, tolažila so ga tudi prijatelji, a je postal Možina vedno bolj zamišljen in sam svoj. Zadnje dni je skušal najeti posojilo, da bi se rešil manjših obveznosti, včeraj pa je zvedel, da se je žirant skesal in odstopil od posojila. To ga je še bolj potrl. Včeraj ob 11. je izrazil prikljo in se v odločnosti soproge poslovil od svojih otrok, nakar je odšel v mesto. Zvečer se je pomudil v Operni kleti, nato je pa sam odšel proti Rožni dolini.

Slovinci v Ameriki

V kraju Wick Haven se je pri delu smrti ponorel Franc Dervovšek, star 22 let. Poleg staršev zapušta tri sestre. V mestni elektrarni v Clevelandu se je smrti ponorel Viktor Opaskar, star 54 let, doma iz Gorjuš pri Domžalah. V North Stratfordu si je končal življenje Jože Zalar, doma iz Otav pri Cerklju. Z dolгим kuhinjskim nožem si je prerezal vrat.

V kraju Oglesby je umrl Jakob Pavlič, star 72 let, doma iz Litije. V Kellogu je umrl Franc Dežman, star 60 let, doma iz Družniške vasi, fara Bela cerkev. V Barbetonu je umrla Cecilija Kranjc, stara 58 let, doma iz Ravnika na Blokah. Kot dedke se je pisala Centa. Njen mož je znanji trgovec in mesar Franc Kranjc. Farmarsko naselbino Willard je obiskala smrt v kratkem trikrat. Pred letom dni je umrl Jurij Malner, nedavno se je smrtno ponorel Tietna Olga Slemec, kmalu potem je pa umrla žena Janeza Avmana. V predmestju Chicaga je umrl Florija Pelko, star 71 let, doma iz Gornje Lakinice pri Mokronogu. V bolnišnici De Pue je umrl Milha Bodaj, star 58 let, doma iz Bistričice pri Kamniku. V Walsenburgu je umrla soproga Martina Bajuka, doma iz Gorice vasi pri Ribnici. Kot dedke se je pisala Pajnič. V Pueblu je nenadoma umrl Franc Adamci, star 56 let, doma iz Zlebiča pri Ribnici. V Clevelandu so umrli Jakob Murn, star 62 let, doma iz Prezida, Janez Božič, star 55 let, doma iz St. Vi. da pri Stični, Franc Knavs iz Dolenje vasi pri Ribnici, od koder je prišel v Ameriko leta 1900, in Jakob Judež, doma iz Preserja pri Kamniku.

SPORT

Konferenca o osnutku zakona o telesni vzgoji

V Beogradu je bila včeraj dopoldne važna konferenca o osnutku zakona o telesni vzgoji. Prisostvovali so ji delegati vseh sportnih zvez, Olimpijskega odbora, Sokola, Zveze planinskih društev in Skavtske zveze. Konferenco je otvoril minister za telesno vzgojo naroda dr. Josip Rogić, ki je v daljšem govoru pojasnil, kaj je napotilo ministrstvo, da je pripravilo ta osnutek in zakaj je zakon o telesni vzgoji potreben. Minister je izjavil, da ministrstvo nikoli ni hotelo ukreniti ničesar brez posvetovanja s sportnimi forumi in tako bo tudi v bodoče. Ministrstvo noče dirigirati sporta. Cima poseže politika v sport zbeži isti skoki okno, je dejal minister. Toda država ne more še nadalje pasivno gledati na dogodke v našem sportu. Ministrstvo mora imeti izvestno ingerenco na poslovanje sportnih organizacij, ono mora posredovati tam, kjer poseže privatna inicijativa v važne interese državne skupnosti.

Sledila je živahna diskusija o osnutku zakona o telesni vzgoji. V njo so posegli vsi delegati, med njimi tudi predsednik SPD dr. Jože Pretnar in predsednik JZSS dr. Drago Marušič. Dr. Pretnar je izjavil, da se strinja s predgovorniki in naglašal,

da bi osnutek zakona tak kot je, utegnil izzvati nered. Osnutek ni v interesu discipline ter normalnega razvoja našega sporta in planinarstva. Dr. Marušič se je tudi strinjal s predgovorniki, češ, da je želja vseh sportnikov, da se dvigne ministrstvo za telesno vzgojo naroda po svoji avtoriteti na višjo stopnjo, da bo imelo več vpliva na odločanje o mnogih življenjskih problemih našega sporta. Vsi govorniki so kritizirali in odklanjali osnutek zakona o telesni vzgoji.

Končno je bil izvoljen redakcijski odbor, ki se sestane v ponedeljek 22. t. m. v Beogradu in bo na podlagi pismenih priporočil in nasvetov sportnih zvez končno objavil redigiral osnutek zakona. V odbor sta bila izvoljena med drugimi dr. Pretnar in dr. Ciril Pavlin.

Mladinski odsek SK »Bratstva« na Jesenicah je priredil na Svečeno popoldne na klubski skakalnici Lada Kočarja skakalne tekme za klubsko mladinsko prvenstvo. Snežne razmere so bile slabe, skakalnica je dovoljevala skoke le do 20 metrov. Tekem se je udeležilo 12 nadpolnih skakalcev, starih od 10 do 16 let, ki so pokazali, da so na skakalnici že kar doma. Tekmi je prisostvovalo lepo število odraslih, ki so z užikom opazovali male junake, ki so se pogumno odganjali z mostu ter s tem dali dokaz, da vlada med pripristim ljudstvom velik interes za skakalni sport. Rezultati tekem so sledeči: I. mesto Bukovnik Leon 107.8 točke, II. Razingar Tone 98.9, III. Ropret Ivan 97.2, IV. Brun Bertl 94.6, V. Hrovat Ben 83, VI. Kordež Stanok 82.6. Najdaljši skok dneva je v konkurenci dosegel Razingar Tone 17 m, izven konkurence pa Zupan Ivan 19.5 m. Med naščajem »Bratstva«, ki so po velini tudi člani Sokola, so izvrtni skakalci, osobito med onimi, ki so deležni dobre šole.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Ponedeljek 8.: Zaprtlo.
Torek 9.: ob 15. Repostev. Dijaška predstava. Čene od 14 do 2 Din.
Sreda 10.: Na ledeni plošči. Red A.
Četrtek 11.: Simfonija 1937. Premierski abonma.

Premiera igre v 11. slikah, ki sta jo spisala Kaufmann in Edna Ferber bo v četrtek. »Simfonija 1937« predstavlja prežet skozj sodobno življenje in razkriva najrazličnejše usode, izmed katerih doživlja vsaka tekoma dejanja svoje dramo. Delo je doseglo v Ameriki in na evropskih gledaliških odrih tekoma najkrajša časa rekordno število predstav in encencionalne uspehe. Delo je zrediral ing. Studica. V njem sodeluje ves dramski ansambl. Predstava bo za premierski abonma.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Ponedeljek 8.: Zaprtlo.
Torek 9.: ob 20. Navhanka. Opera. Izven.
Sreda 10.: Hovanščina. Red Sreda.
Četrtek 12.: Baletni večer. Red Četrtek.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 8. februarja katoliška: Janez Met.

DANASNJE PRIREDITVE:

Kino Matice: Vražje dedke.
ZKD: Princeza Marijeta ob 14.15 v Matiji.
Kino Ideal: Pekleni otok.
Kino Sloga: Ugrabljenje.
Kino Union: Potrogaški slavček.
Kino Moste: Nepriljubljeni državci št. 1 »Gimne« in Indijanska osveta.

Prirodoslovno društvo: predavanje dr. Lav Cermela »Rudjer Bošković kot predhodnik Einsteina« ob 18. v predavalnici mineraloškega inštituta na urizvri.

Ljubljanski hrvsko-trizerski pomočniki: jee občni zbor ob 20. v Delavski zbornici.

Društvo banovinskih uslužbencev: družabni večer ob 20. pri Mikliču.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Gariuz, Moste, Zaloška cesta.

Opred sita

V soboto popoldne je stal na vrtljaku pred kavarno »Evropa« kolporter. Prav za prav ni stal, ker je imel omejena kolena. Torej recimo, da je bil v stojišču stanju gugalni. Poklic nalaga kolporterju, da kriči. Naše oko postave pa kričanje kratko malo prepoveduje. Prav. V Zagrebu ali Beogradu bi se za to lepo zahvalili. Toda kar je tam dovoljeno, je lepo posvedočeno naše edinstvo.

Stoji torej v soboto tam pred »Evropa« v gugalnem stanju kolporter in kriči tiho: »Slovenski dom! Nadaljevanje revolucije v Moskvi«

(Dalje prihodnjič)

Vremensko poročilo

dne 8. februarja ob 7. uri zjutraj.

Rateče: —1, oblačno, 30 srena.
Planica: —3, oblačno, zapadni veter, 43 srena, mala in srednja skakalnica in drsališče uporabno. Sneg se pomaja.
Kranjska gora: —3, barometer pada, oblačno, mirno, 25 srena, sankališče uporabno.

Vršč, Krnica: 100 snega.
Poljuka: —3, 70 srena.
Bohinjska Bistrica: 3, zelo oblačno, 15 južnega snega.
Kofce: 60 srena.

SOKOL

Seja načelstva Slovenske sokolske zveze. Po predsedku dveh let in pol se je sestalo v petek v Pragi načelstvo Zveze slovenskega sokolstva. ČOS so zastopali načelnik dr. Klinger, načelnica Provaznikova in B. Havel. Zvezo Sokola kraljevine Jugoslavije načelnik dr. Pichler in načelnica Elza Skalarjeva. Zvezo bolgarskih Junakov pa M. Bureš, Za načelnika Zveze slovenskega sokolstva je bil zopet izvoljen dr. Klinger, za I. podnačelnika dr. Pichler, za načelnico pa Elza Skalarjeva. Določeno je bil vrstni red Zveznih smučarskih tekem, ki naj bodo vsako leto pod okriljem druge zveze. Zvezne tekme v odbojki bodo letos v oktobru v Sofiji za člane in članice. Zveza pripravlja slovenski teolovalni slovar in organizira slovenske sodošnje tečaje. Pri bo letos od 20. do 30. julija v Kaštel Sušurou pri Splitu. Letos jeseni bodo v Pragi slovenske tekme članov in članic v prosti telovalibi. Načelnik dr. Pichler je povabil druge zveze na župni zlet v Skopju in sporočil, da priredi v marcu beograjska župa akademijo v Sofiji, dva meseca pozneje pa sokijska župa akademijo v Beogradu. Leta 1941 bo v Beogradu vsesokolski zlet kot zlati jubilej Petrove petletke.

Iz Ptuja

Z živilskega trga. Na tržni dan v petek je bil naš trg bogato založen z vsemi dobrotami. Pozna se, da se bliža pusti in navada je, da se tudi ob tem času marsikdo kaj boljše rad privoši. Izredno veliko je bilo na trgu perunice. Kure so prodajali po 20 do 26 Dm, purice pa do 40 Din. par piščancev do 40 Din. Veliko je bilo mlečnih izdelkov po normalnih cenah. Jajca po 75 par komad, jabolka po 2 do 3 kom. za dinar, hruške po 2 kom. za dinar. Zelenjave je malo, dobi se le radi pri vrtnarjih, ki ga prodajajo po 4.50 Din za teuri kg. Zeljnate glave so prodajali po 1.50 Dm komad. Veliko je bilo tudi sianinarjev iz Hajdine. Slanino so prodajali po 12 Din kg, svinjsko meso so pa od 14 do 20 Din.

Smrt pod avtomobilom. V ponedeljek zvečer se je pripetila na državni cesti Maribor - Ptuj težka avtomobilska nesreča, ki je zahtevala človeško žrtve. Večja družba se je peljala z avtomobilom iz Maribora v Ptuj k veliki prireditvi Pomočnega zbora. V bližini Slovenje vasi pa je nenadoma skočila pred avto neka ženska. Očividno je hotela preko ceste, da bi se izognila avtomobilu. Šofer, ki je opazil pretečo nevarnost, je z vojo silno zavril avtomobil ter se ognil na krajeno desnico. Toda nesreča je bila neizogibna. Ženska se je zaletela v hladilnik, udarila na vse moč z glavo na srednjo luč ter padla tako, da so ji šla kolesa čez zivot. Avtomobilist je avto takoj ustavil ter naložil težko poškodovano, da jo pripelje v ptujsko bolnico. Neznana ženska pa je med potjo že izdihnila. Zato so sprejem v bolnici odklonili in so truplo prepeljali v mrtvašnico na mestnem pokopališču. Nesreča je bila takoj prijavljena orožnikom, ki so še istega večera na mestu ugotovili dejanski stan. Po doseganju izglehli šoferja ne zadene nobena krivda. Domneva se, da gre za 40 let staro Zemljiti Marijo iz Stojncev. Ponesrečenka je bila po obdukciji pokopana.

— Brozga je nastopila po južnem vremenu. Sneg hitro kopni. Toplomor kaže že sedaj do 10 stopinj. Ulice so na nekaterih mestih kar poplavljene. Dobro bi bilo, da bi nekaj dni zapostili brezposelne, da spravi jo brozgo z ulic.

tonfilmska opereta

Cone din 3.50 in 5.50.

VRSTE TISKOVIN
N NAJFINEJŠE

Zlata Djundjenac je v Pragi triumfirala

V opereti „Vesela vdova“ je pela glavno vlogo v 14 dneh 11 krat

Ljubljana, 8. februarja. Ze dolgo si ni v Ljubljani pridobila kaka umetnica takšne simpatije kakor ga. Zlata Djundjenac. Ljubljana jo ceni in ve, da bi z njo izgubila nenadomestljivo dragoceno operno pevko. Ga. Zlata Djundjenac osvaja z vsako predstavo znova našo operno publiko, s svojo dražestjo, kultivirano igro in umetniškem petjem si pridobiva zmerom širši krog občudovalcev in oboževalcev. Zato smo prislunili, ko smo iz kratkih poročil pretekli mesec izvedeli, da je odpotovala v Prago, kamor je bila povabljen za gostovanje v »Veseli vdovi«. Govoriti smo slišali, da se morda ne bo več vrnila, ker ji ponujajo v Pragi sijajen ang. Ga. Zlata se je le vrnila in je morala prvi večer po prihodu v Ljubljano peti v operi. Njeni oboževalci so ji ta večer s posebno prisrčnim aplavzom izkazali svoje veselje in radost sprčo dejstva, da je spet v naši operi.

Ga. Zlata Djundjenac rada pokramlja z novinarji in jim je naklonjena, toda zelo nerada jim daje izjave za javnost. Kakor vsak velik in resničen umetnik je mnenja, da je umetniška storitev in žrtev polno življenje v plemeniti službi umetnosti kar zadostna »reklama« za umetnika pri publiku, ki ima za resnično umetnost pristno potrebo. Zato sem skoraj brez upa potkal na vrata njenega stanovanja in prošil za razgovor o njenem gostovanju v Pragi. V modernem zelo okusno opremljenem salonu me je sprejela. Po kramljanju o razmerah pri nas in o tem, da bi naša publika res rada slišala iz njenih ust, kako je bilo v Pragi, je ga. Zlata Djundjenac vzela iz omare debel ovaj s slikami in kopico poročil in kritik o njenem gostovanju v Pragi.

— Kako je bilo in zakaj sem se odločila za gostovanje? Pa naj bo, kar pišite. Nedavno sem gostovala v Zagrebu v »Veseli vdovi«. Ob tej priliki me je videl eden izmed ravnateljev praške »Velike operete«. Povabil me je takoj za 12 gostovanj v Prago. Naša uprava mi je dala 8 dni dopusta za 4 gostovanja. Odpeljala sem se v Prago in po prvem nastopu so mi ponudili gostovanje do marca, ker vprizarjajo tam dotlej nepretrgoma »Veselo vdovo«. Posrečilo se mi je dobiti še 8 dni dopusta, da sem lahko podaljšala gostovanje. Bila sem v Pragi torej 14 dni in sem v teh dneh 11krat pela vlogo vesele vdove. Ponudili so mi daljše gostovanje v opereti za prihodnje leto, vendar se nisem mogla odločiti za ponudbo, ker mi je pri srcu predvsem opera. Objubila pa sem, da pridem prihodnje leto zopet gostovat.

— V katerem gledališču ste gostovali? — Hlisa se imenuje »Velika opereta«. Ima tri ravnatelje in tri dirigente ter je po prostoru približno taka kakor ljubljanska opera. Za »Veselo vdovo« je Velika opereta najela mnogo prostornejšo gledališko hišo »Variete«, ki ima za 2200 ljudi prostora. Vse za časa mojega gostovanja je bilo gledališče zasedeno do zadnjega kotička. Na odru hiše »Variete« nastopa 72 plesalk, dočim jih v Veliki opereti more nastopiti samo 28. V Veliki opereti je pred menoj gostovala Zdenka Zikova v opereti »Rosemarie«. Po mojem odhodu je pa pela vlogo vesele vdove v tem gledališču slavna češka operna pevka Hadravova.

— Ali ste zadovoljni z uspehom? Kako vas je ocenila praška kritika?

— Bila sem zadovoljna. Navdušeno je bilo tudi ravnateljstvo, ki se je zelo laskavo izražalo o mojem uspehu. Sicer pa je najboljši dokaz za uspeh to, da sem šla v Prago z dogovorom za 4 nastope, odpela sem pa vlogo 11krat. Tudi kritike so bile lepe. Poglejte!

Z gospo sva prelistala praške časopise, ki so na prvih straneh objavili njene slike s prizori iz »Vesele vdove«. Po slikah so deč, vprizarjajo v Pragi to opereto z razkošjem, ki je za naše pojme skoraj bajno. Vse številne kostume je ravnateljstvo dalo napraviti posebno za go. Zlato Djundjenac. Da je bila tudi kritika navdušena za go. Zlato, pa pričajo sledeči izveščki iz nekaterih glavnih časopisov: Gostovanje ge. Djundjenac je bilo za Prago zanimivo in prijetno presenečenje. S svojo pojavo, igro in petjem je umetnica vse presenetila v »Veseli vdovi«. Na našem največjem opernem odru je ga. Djundjenac blestela v premisknem nastopu in ocvaj ni hotelo biti konec. Vse glavne scene je morala ponoviti. Presenetilo nas je, da je odpela vlogo v lepi češčini na pamet. ... Po Gale-rovih in Kširovi je dobila vlogo novo interpretirano, to je Jugoslovenko go. Djundjenac, ki je dosegla edinstven uspeh. Njen prijeten, močan glas je do vseh potankosti oblikovan. Vse pevske nijanse so prišle v njenem predvajanju do veljave. Nismo se čudili, da je bila publika tako navdušena za umetnico. ... — nek.

Veliki prazniki norcev

Pust je potreben, kakor je potreben tudi post po njem

Ljubljana, 8. februarja. Prazniki norcev imajo v življenju posebno veljavo kakor je imajo pač tudi norci. Zato ni dovolj le en praznik, temveč je treba praznovati ves predpust, ki je letos še posebno prekratk, ne le zaradi samice, temveč, ker se ne morejo lepo zvrtiti vse predpustne prireditve, maskerade, plesi karnevali in kravali. Zato moramo praznovati velike praznike vseh norcev tem bolj intenzivno te dni, kar se je dobro poznalo zlasti večer, na znamenito pustno nedeljo.

V resnici moramo biti zadovoljni, da ima pust še vedno tako veliko veljavo, kajti ljudje so te dni nepopolnoma zadovoljni. Od same sreče ne morejo spati, podnevi pa plavajo neke visoko nad nami, čeprav se zaletavajo na cestah kakor pijane muhe. Večera dopoldne smo videli na cestah toliko praznično razpoloženih zastopnikov nešteti stanov, da smo bili trezni v manjšini. Naglašamo, da je vladalo tako praznično razpoloženje na ulicah že dopoldne. Pod kakšno oblastjo tako zvanega princa Karnevala so pa bili ljudje dopoldne, si lahko sami mislite. Lahko bi rekli kralj Karnevala, ne le princ. Nedvomno nima nihče na svetu večjega kraljevstva kakor slavni pust, največji imperator, ki se mu nihče ne postavlja po robu. Moti se, kdor misli,

da so ljudje najbolj potrebni kruha, strehe nad glavo in tako zvane duševne hrane, kakršno si predočamo pod tem prvim imenom. Ne, ljudje si najbolj žele pustne zabave in jih bolj skrbi, ali bodo mogli do mile volje noreti kakor, ali bodo imeli kaj deti v usta, ko pride maček.

Seveda se tudi mi ne bojujemo proti visocanstvu pustu, kakor tudi ne proti »povečanju prometa« zaradi predpustnih prireditev. Vse to je baje zelo potrebno. Pomislite, koliko denarja pride tako med ljudi — čeprav so navadno le »ljudje« tisti, ki ga razmetavajo, — kako se poživijo promet in trgovina — čeprav morajo tudi trgovci žrtvovati svoj del za plemeniti namen prireditev, — dalje pomislite, kako se poživijo promet in mestni zastavljalniki, v stanovanjskih hišah, kjer se neprestano srečujejo vajenci raznih obrti z računi — sploh pa, kaj bi se dokazovali! Pust je potreben, kakor je potreben post po njem. Gospodarstvo je treba poživiti pred pepnico, ker se potem tem bolj ustavi promet in ljudje kupujejo celo kislo zelje na upanje.

Ob tej priliki moramo vzdihniti, da tudi v tem pogledu zelo zaostajamo za velikim svetom, kjer prireajo v pravem pomenu besede svetovne pustne prireditve. Pri nas, kjer je vendar

rejamo niti sprevedov pustnih šem, čeprav nam na glasu kot izredno dobri organizatorji in četudi se nas polasti že ob pogledu na kakršnokoli spreved nepopolno navdušenje. Pri nas ne prirejamo niti zborovanj, ne občinskih zborov in »skupščin« pustnih šem, dočim v velikem svetu organizirajo celo mednarodne kongrese pustnih šem. Še tem bolj da na sedanjem kongresu šem ter norcev v Nemčiji nismo zastopani, ko vendar mora ves svet vedeti, da bi morali imeti.

Ali nam je tako malo za mednarodni ugled? Potoženo naj bo, da se baje nismo mogli zediniti, kdo bi nas zastopal na tistem znamenitem kongresu, kajti nihče niti ne velja za najmanjšega norca in ne za nenadano šemo.

Vendar nam ostane tolažba, da bomo pust dostojno praznovali. Če ga še nismo doslej kakor bi bilo treba, čeprav je bilo že astronomsko število predpustnih prireditev, ga bomo pa še prihodnje dni in tedne. Letos bomo namreč predpust kratkoma podaljšali, ne glede na pratiko, ker je bil prekratek. Še nepregledna vrsta pred

pustnih prireditev se nam obeta. O njihovem uspehu nihče ne dvomi. Že dosedanje prireditve so nam dokazale, kako silno so bile potrebne. Na vseh predpustnih plesih je bila doslej takšna gneča, kakor da nihče več ne veruje v krizo, odnosno kakor da vsa dekleta verujejo v močitev. Upoštevati pa moramo, da je prejšnje čase delala na plesih gneča predvsem mladina, dočim so se zdaj pomladile vse prejšnje generacije. Med poročenimi in samskimi plesalkami in plesalci ni več razlike. Vse pleše in nihče ne more več spoznati med plesalkami samice. Zdi se, da so vse lame pripravljene vstopiti ali preložit za konjski jarem. Sicer pa nihče ne prizna, da hodi plesat le zaradi bolj ali manj svetega zakona. Razen tega je pa treba upoštevati, da pri sedanjih modernih plesih le redki pripeljejo v zakon. Kljub temu je ples silno potreben, čeprav nihče ne ve zakaj. Menda je potreben baš zaradi tega, kakor pust. Neumnost je nesmrtna, o čemer se je pač lahko vsak prepričal — če že ni prepričeval z lastnim zgledom drugih — v tem predpustu in zlasti včeraj.

Sežiganje vdov v Indiji

Angleži se zama bore proti temu prastaremu običaju

Iz Agre v Indiji poročajo da je prišlo tam te dni do velikih nemirov, ko je hotela angleška policija preprečiti sežiganje vdove pred svetiščem. Grmada je bila že v plamenih, ko je prispela policija.

Ze dolga leta se Angleži v Indiji bore s strogimi zakoni proti običaju sežiganja vdov. Indijci se pa njihovemu prizadevanju z vso odločnostjo upirajo. Leta 1877 so se dale javno sežigati tri vdove po maharadžu iz Napela, čeprav je bila malo prej izdana stroga prepoved. Kmalu jim je sledila na grmado vdova bogatega brahmana iz Banarasa in nihče ni nastopil proti temu, kakor je dolocal angleški zakon. In tako je tudi še zdaj. Vedno znova se pojavlja vprašanje, kako so mogoči taki barbarski običaji pri tako kulturnem narodu in kako so se mogli obdržati do naših dni. V davnem pravku je bil menda običaj pri vseh narodih dajati mrlcem v grob to, kar jim je bilo v življenju najdražje. Na tem bo najbrž sionel deloma tudi običaj Indov sežigati vdove. Toda ta običaj pomeni še več, saj je združen z globoko vero in etiko.

Vdova, ki se da sežigati na grmadi, trdno veruje, da ne očisti s tem samo sebe, temveč tudi umrlega moža vseh grehov. In ta vera je prav za prav neposredna pobuda za doprinasanje tako težkih žrtv. V njej najdemo vdovo odločnost in notranjo silo, da pretrpe strašne muke sežiganja in da grede v smrt celo nasmejana. V prastarih, v sanskritu pisanih indijskih knjigah je zelo lepo pesniško opisana ta žrtev. Prve vdove so se dale žive sežigati že v 15. ali 16. stoletju pred začetkom našega štetja. Ena najlepših pesniških zbirk v Indiji »Mahabharata« pripoveduje o kralju Pandu in njegovih zvestih ženah Kunti in Madri. Ta kralj si je bil nakopal jezo bogov in poslali so mu strašno bolezen. Od tistega trenutka se mu držalo njegovega življenja težko prokletstvo. Nihče več se ni smel približati čisti ženi, sicer bi bil takoj umrl.

Vladar je postal mračen in mrk. Nihče več ni videl smehljaja na njegovem obrazu. Nekega dne je pa nastala nepričakovana izprememba. Krasen pomladni dan je očaral kralja in njegovo ženo Madri. Kraljeve ustnice so se dotaknile ustnic lepe mlade žene in njegove roke so jo objele v žgočem hrepenenju. Kraljica je pa objemala že mrtvo telo. Prokletstvo se je bilo izpolnilo. To njena sreča je bila kljub temu tako velika da se ni mogla ločiti od mrtvega moža. Ko je drugi dan zaplapolala grmada, na kateri so hoteli sežigati kraljevo truplo, je skočila v ogenj tudi Madri in umrla ob strani ljubljenega moža. Od takrat se je ohranil v Indiji običaj, da se da vdova sežigati na grmadi.

Čeprav se v zadnjem času strogo kaznuje vsi, ki pomagajo vdovam pri sežiganju, se vedno najdejo sorodniki, ki to radi store. Priprave na sežiganje morajo seveda ostati tajne. Znan indijski publicist Ship Sunder Bose pripoveduje, da je bil kot deček priča sežiganju. Mutil se je pri svojih sorodnikih. Nekega dne je njegov stric težko obol in umrl. Teta ni pokazala nobenih znakov žalosti, čeprav je svojega moža vroče ljubila. Večkrat se je celo zdelo, da je postala po njegovi smrti nečimerna. Nosila je najlepše obleke in najdragocenejši nakit skrbno je gojila svoje lepe roke, kar sicer ni bila njena navada. Celo nohte na nogah je namazala s krvjo ubitega vola.

Tako okrašena je ostala tri dni in tri noči pri mrtvem možu, zatopljena v svojo misli. Vsi so čutili, da se je že odločila za težko žrtev. Prijateljice so ji prigovarjale, naj tega ne stori, pa ni nič pomagalo. Končno so se morale sprijazniti z njenim sklepom in pričele so se priprave. Najprej so morali napraviti poskus s svečo. Neka

starka je prižgal svečo in jo postavilo na mizo k mrlcu. Vdova je smeje držala kazalec v plamenu in smehljala se je tudi, ko se je že cvrlo njeno meso. Prestala je preizkušnjo in proglasila so jo za vredno svete žrtve.

Drugi dan so mrlca sežigali na grmadi. Ko so plameni že švigali pod nebo, je stopila vdova na grmado. Z leve roko si je zakrivala celo, desnico je pa krčevito pritiskala na srce. Njen obraz ni kazal niti najmanjših sledov strašnih muk. Njene zadnje besede so bile vroče molitve: Hari! Hari! (tako imenujejo Indijci svojega boga Višno), sprejmi mojo dušo! Potem se je pa zgrudila in zgorela z mrtvim možem vred.

Nevidno steklo za izložbe

Trgovskim izložbam se obeta novo steklo. Izdelano je po Ballardovem sistemu. Newyorška avtomobilska tvrdka Chrysler je opremila s tem steklom ogromne izložbe, ki so zaenkrat največje te vrste na svetu. Podjetje je porabilo za izložbeno okna velik prostor in vseh sedem izložbenih oken je opremilo z novim steklom. Vse steklo je upognjeno v obliki valjarjev, nameščenih tako, da so osi odbojavne, upognjena stran valjarja je pa obrnjena na ulico. Ploskev nima točno oblike valjarja, temveč je ukrivljena po krivulji, prilagodeni krajevnim razmeram, širini ulice in višini poslopja na nasprotni strani.

Če pogledaš v to izložbo, ne vidiš na steklu nobenih odsefov. V njem se ne zrcali poslopja na nasprotni strani ulice, v njem se ne vidi človek, če stoji pred izložbenim oknom. Tako je dosežen vtis polne neposrednosti razstavljenih avtomobilov. Vsa ploskev z »nevidnim« steklom pokritih izložbenih oken meri 110 kvadratnih metrov.

Puškinovo potomstvo

Malo je znano, da je služila najstarejša Puškinova hči Marija Levu Nikolajeviču Tolstemu za vzor junakinje njegovega romana »Ana Karenina«. Mariji se ni bilo 5 let, ko ji je genijalni oče umrl. Poleg nje je imel Puškin še sinova Aleksandra in Gligorija ter hčerko Natalijo. Marija je umrla leta 1919 brez otrok Aleksander je imel 13 otrok, od katerih še živi 74 letna Marija Aleksandrovna Bykova in sicer v mestu Poltavi na Ukrajini, kjer živi tudi pesnikov vnuki in pravnuki. Ena hčerka Marije Aleksandrovne, pesnikova vnukinja Zofija Nikolajevna deluje že več let kot učiteljica na matorinski šoli v Poltavi.

Puškinov spomenik v Detskem selu

Izmed pesnikov prapravnukov deluje 26letni Aleksander kot naravoslovec na letninskem univerzi. Njegova hči Helena se je posvetila kemiji, druga hči Marija pa geobotaniki. V Moskvi živi tudi pesnikova vnukinja Ana Aleksandrovna Puškinova in dobiva državno rento. V največji sovjetski knjižnici v Leningradu knjižničar v Moskvi, deluje 60letni Grigorij Aleksander Puškin, pesnikov vnuk. Zdjaj pripravlja spominu genjalnega deda posvečeno razstavo. Njegov sin Grigorij je star 24 let in služi v rdeči armadi. V inozemstvu živeči Puškinovi potomci izvirajo od hčerke Natalije, ki je bila poročena z nemškimi princem Naesavskim in se je imenovala grofica Mehremsberška.

Čeh obsojen v Moskvi na smrt

V Moskvi na smrt obsojeni Ivan Josipovič Grachev je bil praški bohem, ki se je preselil pozneje v Rusijo, kjer je bil najprej profesor jezikov, pozneje visok državni funkcionar, končno pa zaročnik. Doma je bil ugle den publicist in v Rusijo se je preselil že pred vojno, kjer je postal profesor jezikov na srednji šoli. Že na praški tehniki je imel stike z anarhisti in radikalnimi socialisti. Nekega dne je odpotoval v Pariz, kjer se je seznanil z zapadnim življenjem in se naučil francoskine. Po povratku na Češkoslovaško je mnogo prevajal iz nemščine in francoskine, pisal gospodarske članke in se sploh marljivo udeleževal kot publicist. Ta čas se je seznanil s hčerko svoje gospodinje šivilje, s katero se je pozneje poročil.

Z ženo je odpotoval v Rusijo, kjer je dobil mesto učitelja jezikov v jejsku blizu Rostova na Donu. Tam se mu je rodila hčerka Olga, s katero je prispela njegova žena eno leto pred vojno v Prago k sorodnikom. Moža je zadržala vojna v Rusiji, kjer je postal ruski državljani. Pozneje je prispel kot emigrant na Češkoslovaško. Tu je ostal leto dni, potem se je pa vrnil v Rusijo, kamor je odpotovala tudi njegova žena, ki se je pa kmalu vrnila. Grachev je dobil potem v Rusiji drugo ženo in se ločil od prve. Prvotno se je pisal Ibrahe in moskovski proces je pokazal, da je bil zapleten v zaroto proti Stalinu odnosno sovjetskemu režimu. Med obravnavo je odkrito priznal, da je bil vodil zarotniške organizacije. Zato je bil obsojen na smrt in ustreljen.

Iz Ljutomera

— Sprememba posesti. Oostilno pri Veslem kmetu v Radgopi pod banovinskim gradom, ki jo je vodila doslej Fjser Marija, sta prevzela v našem gostilničarja G. Avgusta in Ema Berlanova, ki sta bila dosedaj v gostilni pri Ledenici.

— Lovska trofeja. G. dr. Ciril Porekar iz Ljutomera je ustrelil pri nas zelo redko ptico sokola selca (falco peregrinus).

— Poroka. Poročil se je G. Gorjak Franc ekonom v Ljutomeru z gđ. Herie iz Vogričevcev. Našemu vrlcu Francu ku — bilo srečno!

— Gripa. V Ljutomerški okolici se je začela pojavljati gripa, a bila sta tudi dva primera škrlatneke.

— Nova namestitev. V žrčeharju v Ponorikah pri Litiji je sprejel v službo gospod Stubeč iz Stare vasi pri Ljutomeru, sin banovinskega svetnika, ki je bil doslej v službi pri posojilnici v Krizevcih in je iz premožne hiše. Želimu mu v banovinski službi mnogo uspehov.

— Pred sodišče za zaščito države. Minister pravde je v narodni skupščini zahteval zročitev sodišču za zaščito države radi prestopa paragra. 4 našega znanega nacionalno in kulturno delavnega poslanca Avgusta Lukoškega.

— Nov grob. V Ključaroveh je umrl v 18 letu starosti Ferdinand Hodžet, krojaški pomočnik. Bolehal je skoraj dve leti na tuberkulozi. Njegovim staršem naše sožalje!

— Zabavni večer. Kolo jugoslovenskih sester v Ljutomeru je priredilo v Sokolskem domu v Ljutomeru na svečeno zabavni večer s pestrnim sporedom in plesom. Prireditelj je bila še precej dobro obiskana. Čisti dobiček je namenjen revni deci.

— Občni zbor gasilcev v Lukaveh. Občni zbor gasilcev v Lukaveh je pokazal marljivo delo čete v preteklem letu. Izvoljena je bila dosedanja uprava, izpadel je le krojač Novak.

— Divjaštje napad. V Lukaveh so nedavno napadli fantje drugo skupino fantov in pokali so strelj iz samokresa. Ena krogla je zadela nekega fanta v nogo, drugi je pa dobil močan udarec s puško po glavi. Najhušji fantovski pretepi so vedno v Lukaveh in vedno govori orožje. Temu bi se pač moral napraviti konec ker človek ni več varen, če gre ponoči po cesti.

— Novo poverništvo Vodnikov družbe. Pred dnevi se je osnovalo za občino Strigovo novo poverništvo Vodnikov družbe. Reflektanti določijo vse informacije v trgovini g. Senčarja Metoda v Strigovi.

Georges Ohnet:

ZADNJA LJUBEZEN

Roman

Po teh besedah je Mino zopet obšla globoka žalost. Armand bo torej znova prihajal k Lucii kakor prej v njeno zaupno in skrivnostno bližino, ki je morala ljubno pritiskati tudi najnedolžnejšim stikom pečat ljubimkanja, čigar nevarnost je bila nepremagljiva. Bridkost je napolnila njeno srce in to se ji je poznalo tudi na obrazu. Videla je ves položaj tako, kakor si ga je slikala v duhu, sebe pozabljeno, potisnjeno ob stran, živečo v večnem strahu in mukah. Ali je bilo to mogoče? Imela je občutek, da ni Lucie tista, ki ima pri tem glavno besedo, temveč, da pade glavna krivda na Armand. Mlado dekle gotovo ne bo podleglo nobenemu pritisku. Vse, kar stori, stori po svoji prosti volji. Če je pa sklenila ne popustiti, kako naj jo pripravi do tega? Armand je bil ujet v past, dokazano mu je bilo, da se pretvarja in če se bo zavedal, da nima čiste vesti, bo mogoče morda izsiliti iz njega obljubo, da ne bo več zahajal k Lucii. Morda bi se pa dala pogovoriti ona, da bi

zapustila to zatišje, tako prikladno za nedovoljeno strast. Mina je namreč izpremenila bojno orožje in sklenila usmeriti vse svoje prizadevanje na Armanda. Obraz se ji je zjasnil in zroč na Lucio, je dejala smeje:

— Storitve, kar hočete, drago moje dete, toda v bodoče nikar ne pozabljajte, da je moj dom tudi vaš.

Obrnila se je k vratom in to pot je Lucie ni zadrezala. Obe bi bili radi sami, da bi znova vse dobro premislili.

Molče sta stopali po drevoredu kakor da bi črpali v tem dolgem pogovoru vse, kar sta si hoteli povedati. Pri vrtni ograji je komtesa zadnjič stisnila roko Lucii in dejala prijazno:

— Na svidenje, sestrčina!

— Na svidenje. — je odgovorilo dekle.

Komtesa je sedla v kočijo in se odpeljala. Ko je ostala Lucie sama, se je globoko zamislila. Ali si je mogla kaj očitati glede te odlične dame? Naj bi bila še tako stroga napram sebi, njen odgovor se je glasil: Ne. Iskreno prijateljstvo jo je vezalo na Armanda. Ni mogla najti sence v očeh njegove žene.

Tisti hip se je pojavila v duhu pred njo podoba Armanda, mladega in lepega. Primerjajoč jo z ženo je nehoti pomislila na veliko razliko v starosti in komtesina ljubosumnost se ji je zdela povsem naravna. Ni se mogla ubraniti smehljaja,

ko se je spomnila, kako skrbno se je njen bratranec izogibal vsake besede o svojem zakonu.

Mar ni bilo to neke vrste koketstvo skrivati ženo, ki ga je njena zrelost delala starejšega? Vendar je pa začela njena prebujena inteligenca razločevati v občevarju grofa de Fontenay z njo izvestno zvijačo, ki je potrjevala komtesin nemir. Doslej ni niti malo sumila, da bi jo mogel ljubiti. Njegovo vedenje ni niti najmanj opravičevalo tega suma. Čemu torej ta previdnost? Toda poštenost njene sodbe je nudila dokaze v grofovo korist. Če ji on ni ničesar povedal, je storila prav, da ni silila vanj z vprašanji, saj je takoj prvi dan odločno izjavila, da noče poznati nobenega člana svoje rodbine. Toda komtesa vendar ni mogla veljati za članico njene rodbine. Ona ni storila nič hudega njenim staršem. Ona ni bila poučena o nekdanjih sporih in mlademu dekletu je mogla biti samo simpatična, vendar si je pa Lucie brez ovinkov priznala, da bi najbrž nikoli ne bilo prišlo do teh tesnih stikov med njima, če bi ji bil Armand takoj z vso iskrenostjo in prostodušnostjo odprl svoj dom.

Njen divji značaj bi jo bil oddaljeval od žene, tam kjer jo je njeno svobodno občevarje približevalo možu. Saj je bila vendar do gotove meje odgovorna za to, kar se je bilo zgodilo. Nehote je bila posegla v to zadevo in vendar je imela v nji svoj delež.

To spoznanje jo je razburilo. Očitila si je, da je bila premalo previdna in dekletu, ki se je moralo zanašati tedno le nase, je bilo to spoznanje bridko. Znova je premislila vse dogodke zadnjih petih mesecev in se zamislila v to, kakšno bi morala biti njeno ravnanje. Očitila si je, da ni takoj prvi hip vprašala notarja Pelliera, kako je z osebnim življenjem njegovega klienta. Ni bilo dvoma, da bi bil notar z veseljem odgovoril na njena vprašanja. Tako bi bila lahko takoj zvedela kar jo je zanimalo.

Ostala je zatopljena v neprijetne misli in bila je vznemirjena prvič v svojem življenju. Vest ji je očitala, da ni storila prav.

Podobne misli so rojale po glavi tudi Mini, ko se je vrnila domov. Njen položaj je bil jasen, vpraševala se je samo v strahu, kako ji bo Armand vse to pojasnil. Bila je nesrečna pri misli, da ga bo spravila pri tem v hudo zadrego, toda preteklost je bilo treba pojasniti, glede bodočnosti je pa morala biti previdnejša. Mina se je celo zavedala, da bi bilo najslabše, kar bi mogla storiti če bi pustila vse tako, kakor je. Če je bil Armand zaljubljen v Lucio, je bilo nujno potrebno prekiniti njune stike. Bodisi, da bi sploh nehal zahajati k nji, ali pa bi se srečavala samo v družbi. Morda se ni bilo prepoznalo, Armand najbrž še ni bil do ušes zaljubljen in tako bi zadostovalo opozoriti ga na pretečo nevarnost.